



Business
Centre
Club

Warszawa, 4 października 2022 r.

ZAWÓD KSIĘGOWEGO – NIE DLA OBOWIĄZKOWEJ CERTYFIKACJI

W ramach dyskusji dotyczącej przyszłości zawodu księgowego Business Centre Club wyraził stanowisko zmierzające do zachowania równowagi pomiędzy **wzrostem jakości usług księgowych**, a co za tym idzie bezpieczeństwa przedsiębiorców, a **zapobieżeniem drastycznemu wzrostowi cen usług księgowych oraz kosztów pracy przez braki kadrowe wśród pracowników etatowych**.

BCC opowiada się za budową systemu **certyfikacji nieobowiązkowej**, która, prowadzona przez podmioty o uznanym prestiżu będzie zaświadczała o wiedzy, umiejętności i etyce posiadaczy certyfikatu. Jednocześnie nie popieramy certyfikacji obowiązkowej. Naszym oczekiwaniem działań ze strony Ministerstwa Finansów jest informacja o inicjatywie certyfikacji, podmiotach, które chciałyby prowadzić działania certyfikacyjne, oraz promocja przedsięwzięcia, analogicznie np. z certyfikowaniem firm na wypełnianie procedur ISO. Procedury, zasady tam stosowane mogłyby być wskazówką pewną wskazówką w tworzeniu procedur do certyfikacji zawodu księgowego.

Od kilku lat przedsiębiorcy obserwują wzrost złożoności spraw, którymi zajmują się księgowi, co zwiększa ryzyko popełnienia błędów i wymaga od księgowych wysokich kompetencji. W opinii BCC, w interesie przedsiębiorców leży przede wszystkim **domaganie się uproszczeń, czytelności i jednoznaczności przepisów, a nie sankcjonowanie ich zagmatwania**.

Część przedsiębiorców nie zdaje sobie sprawy, że zawód księgowy nie jest uregulowany czy certyfikowany – podnoszą eksperci Ministerstwa Finansów. W praktyce oznacza to, że nie trzeba spełnić żadnych wymagań, aby zostać księgowym. Dotyczy to zarówno księgowych na etacie jak również biur rachunkowych. Wielu przedsiębiorców, szczególnie rozpoczynających działalność gospodarczą, nie jest w stanie rozróżnić biur rachunkowych o wysokich kompetencjach od biur, których usługi nie są wykonywane na wystarczającym poziomie. Deregulacja usługowego prowadzenia ksiąg tylko pogłębiła ten problem. A jak wiadomo ryzyko błędów związanych z prowadzeniem rachunkowości i rozliczeń z fiskusem ostatecznie obciąża przedsiębiorców.

Przedsiębiorczość jest działalnością swobodną i powinna być oparta na zasadach rynkowych.

Zdaniem BCC przedsiębiorcy nie mogą być segregowani czy testowani pod kątem tego, czy zdają sobie sprawę czy nie ze złożoności prowadzenia biznesu. Równie skomplikowane są choćby kwestie porad prawnych, marketingu i PR, doboru strategii biznesowej. Ryzyko błędów w tym zakresie także obciąża przedsiębiorcę. Przedsiębiorczość polega właśnie na tym, że właściciel/zarząd firmy samodzielnie dobiera sobie personel do swoich potrzeb i to on ponosi ryzyko. Rząd nie może tego ryzyka przejmować na siebie i nie zwolni przedsiębiorcy z odpowiedzialności. Idąc tropem certyfikacji dojdzie do tego, że każdy wykonywany zawód winien być dodatkowo certyfikowany.

Ministerstwo Finansów liczy na powstanie systemu umożliwiającego ocenę kompetencji kandydatów na księgowych. Wymaga to określenia barier wejścia do zawodu księgowego, w tym określenia:

1. minimalnych kwalifikacji lub wykształcenia,
2. obowiązków aktualizacji wiedzy,
3. Wymagań etycznych,
4. ubezpieczenia OC (w biurach rachunkowych)

W opinii BCC bariery nigdy nie służyły rozwojowi rynku i przedsiębiorczości. Spowodują przede wszystkim braki kadrowe w zawodzie a co za tym idzie drastyczny wzrost kosztów pracy. Co gorsza utrudnią napływ nowych adeptów i ich szkolenie wewnętrzne. W szczególności:

1. **Minimalne kwalifikacje lub wykształcenie.** Warunek tak naprawdę nieistotny w przypadku, gdy przepisy prawa potrafią się zmieniać raz na kwartał. Dodatkowo należałoby określić go odrębnie dla osób pracujących na bazie UoR, rozporządzenia MF w/s PKPiR, ryczałtu, oraz (jeśli zostały by podciągnięte pod zawód księgowy rachuby płac i kadr). Nie można wymagać od specjalistki KPiR, znajomości UoR, ale także odwrotnie. Wymaga to więc dogłębnej reformy kształcenia, wprowadzającej, zamiast uporządkowania wiedzy jedynie mentlik i wzrost kosztów prowadzenia działalności.

2. **Obowiązek aktualizacji wiedzy.** Można zaobserwować, jak postulat obowiązku doszkalania nie sprawdza się w innych grupach zawodowych. W praktyce aktualizowane są "punkty" a nie wiedza. Wiedza, umiejętności, doświadczenie, zaangażowanie pracowników - nie certyfikaty - budują pozycję firmy na rynku. Złej firmie certyfikaty niewiele pomogą, dobrej nie są niezbędne. Sama inwestuje w szkolenie.

3. **Etyka zawodowa** – trudno będzie wprowadzić kodeks etyki tak, aby nie uderzał przede wszystkim w MiŚ przedsiębiorstwa. Jak narzucimy krajowe wymogi etyczne korporacjom międzynarodowym mającym własne przepisy w tym zakresie? Co z firmami prowadzącymi obsługę zza granicy? Czy nie skończy się tak, że jak zawsze będą to przepisy obowiązujące jedynie małe firmy rodzinne, zaś korporacje będą się od nich uchylać? Jeśli przedsiębiorca uważa, że księgowy działa nieetycznie do dyspozycji ma sądy i polisę OC.

4. **Ubezpieczenie OC.** W przypadku Ustawy o Rachunkowości jest obowiązkowe, czy powinny być dla pozostałych to temat do dyskusji. Obowiązkiem przedsiębiorcy korzystającego z pracy księgowego jest zadbać o bezpieczeństwo zakupionej usługi. Niestety, w praktyce przedsiębiorców OC nie interesuje. O ubezpieczeniu powinna decydować chęć, a nie przymus.

Dodatkowo obowiązkowe OC spełni swoje zadanie tylko wtedy, gdy regularnie badana jest szkodowość. Jest to trudne, gdyż szkoda może wystąpić nawet do 7-miu lat od zdarzenia (księgowania). Obecnie w wielu przypadkach nie występują znaczące rabaty z tytułu bezszkodowości, więc „bezszkodowi”, płacą za szkody innych, będących dla nich często nieuczciwą konkurencją cenowo-jakościową. BCC jest zwolennikiem dobrowolnych ubezpieczeń, jednak w sposób znaczący promowanych przez Ministerstwo i organizacje księgowych, jako gwarant bezpieczeństwa przedsiębiorcy.

Wracając do kwestii ogólnych zauważyć należy, że system kompetencyjny **nie powinien być zarówno dla przedsiębiorców jak i księgowych nadmiernie restrykcyjny ani kosztowny**. Jeśli będzie to system dobrowolny - i nie system barier tylko system opiniowania i rankingowania księgowych, to w takiej formule może spełnić swoją rolę pomocy dla przedsiębiorców, bez narażania ich na dodatkowe koszty. Lepiej jednak, żeby zajmowały się tym niezależne od rządu stowarzyszenia. Byłoby z pewnością mile widziane, gdyby Ministerstwo chciało pomóc w stworzeniu i wypromowaniu systemu np. na wzór ACCA czy ISO.

Zdaniem ekspertów MF powszechna jest opinia, że przedsiębiorca w wielu sprawach związanych z biznesem polega na opinii księgowych. Kierownictwo firmy ponosi odpowiedzialność za sprawy księgowe i inne związane z tym formalności. **Nie uważamy, żeby księgowy posiadał „z założenia” kwalifikacje do doradztwa biznesowego.** Nie daje ich zarówno ustawa o rachunkowości jak i rozporządzenie ws. prowadzenia PKPiR. Proponując tego typu rozwiązania księgowi wchodziliby w konflikt z doradcami biznesowymi, prawnymi, podatkowymi, kredytowymi, finansistami itp. To w znacznej mierze także MiŚ przedsiębiorcy i wszyscy powinni mieć w tym zakresie równe szanse. Jednocześnie, dla ustanowienia równych szans, także wspomniane powyżej zawody nie powinny być „zamykane” czy certyfikowane. Jeśli przedsiębiorca chce akurat skorzystać z tej wiedzy swojego księgowego ma do tego oczywiste prawo, tak jak prawo do doboru odpowiednio wykwalifikowanego doradcy wg własnego uznania i posiadanych rekomendacji, a nie "z listy" certyfikatów.

Dodatkowe informacje:

Robert Okulski

ekspert BCC ds. księgowości i rozliczeń podatkowych małych i średnich przedsiębiorstw

☎ 501 797 837

✉ robert.okulski@bcc.org.pl

Mirosław Kasprzak

rzecznik BCC

☎ 608 529 504

✉ miroslaw.kasprzak@bcc.pl

Business Centre Club powstał pod koniec XX w., w 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych a siedziby rozlokowane są w blisko 250 miastach. Na terenie całej Polski działają 22 łóż regionalne. Do BCC należą przedstawiciele wszystkich branż, międzynarodowe korporacje, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, firmy telekomunikacyjne, najwięksi polscy producenci, uczelnie wyższe, koncerny wydawnicze i znane kancelarie prawne. Członkami Klubu są także prawnicy, dziennikarze, naukowcy, wydawcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom, jest ustawowym członkiem Rady Dialogu Społecznego.